

Detta dokument är endast avsett som dokumentationshjälpmedel och institutionerna ansvarar inte för innehållet

► **B**

KOMMISSIONENS DIREKTIV

av den 5 mars 1991

om införandet och den närmare utformningen av ett särskilt informationssystem avseende farliga preparat (beredningar) i enlighet med artikel 10 i direktiv 88/379/EEG

(91/155/EEG)

(EGT L 76, 22.3.1991, s. 35)

Ändrat genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
► <u>M1</u>	Kommissionens direktiv 93/112/EG av den 10 december 1993	L 314	38	16.12.1993
► <u>M2</u>	Kommissionens direktiv 2001/58/EG av den 27 juli 2001	L 212	24	7.8.2001

▼B

KOMMISSIONENS DIREKTIV

av den 5 mars 1991

om införandet och den närmare utformningen av ett särskilt informationssystem avseende farliga preparat (beredningar) i enlighet med artikel 10 i direktiv 88/379/EEG

(91/155/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen,

med beaktande av rådets direktiv 88/379/EEG av den 7 juni 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat (beredningar)⁽¹⁾, senast ändrat genom kommissionens direktiv 90/492/EEG⁽²⁾, särskilt artikel 10.2 i detta, och

med beaktande av följande:

Den märkning som krävs enligt direktiv 88/379/EEG är en grundläggande informationskälla för användare av farliga preparat och ger dem klara och kortfattade upplysningar om de risker som kan finnas. Denna märkning behöver dock kompletteras med en mer detaljerad information för användare inom industrin.

Enligt artikel 10 i direktiv 88/379/EEG skall ett informationssystem i form av säkerhetsdatablad om farliga preparat införas. Vidare anges i artikeln att denna information främst är avsedd för användare inom industrin och att den måste ge dem en möjlighet att vidta nödvändiga åtgärder till skydd för hälsan och säkerheten på arbetsplatserna.

Det finns ett nära samband mellan direktiv 88/379/EEG och rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen⁽³⁾, senast ändrat genom direktiv 90/517/EEG⁽⁴⁾. Det är därför önskvärt att upprätta ett system med säkerhetsdatablad som kan tillämpas för både farliga ämnen och farliga preparat. För farliga ämnen kommer bestämmelser om genomförandet att fastställas senare.

Samråd har skett med Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor, som inrättats genom rådets beslut 74/325/EEG⁽⁵⁾, senast ändrat genom Anslutningsakten för Spanien och Portugal.

Bestämmelserna i detta direktiv överensstämmer med yttrandet från Kommittén för anpassning till teknisk utveckling av direktiven om avskaffande av tekniska handelshinder för farliga ämnen och preparat.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

▼M2

1. a) Den person som är ansvarig för att ett kemiskt ämne eller preparat släpps ut på marknaden, vare sig denne är tillverkare, importör eller distributör, skall förse den som erhåller och yrkesmässigt använder ämnet eller preparatet med ett säkerhetsdatablad som innehåller de uppgifter som föreskrivs i artikel 3 och bilagan till detta direktiv, om ämnet eller preparatet klassificeras som farligt enligt direktiv 67/548/EEG eller Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ EGT nr L 187, 16.7.1988, s. 14.

⁽²⁾ EGT nr L 275, 5.10.1990, s. 35.

⁽³⁾ EGT nr 196, 16.8.1967, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT nr L 287, 19.10.1990, s. 37.

⁽⁵⁾ EGT nr L 185, 9.7.1974, s. 15.

⁽⁶⁾ EGT L 200, 30.7.1999, s. 1.

▼M2

- b) En person som är ansvarig för att ett preparat släpps ut på marknaden, vare sig denne är tillverkare, importör eller distributör, skall på begäran av en yrkesanvändare tillhandahålla ett säkerhetsdatablad som innehåller rimliga uppgifter enligt artikel 3 och bilagan till detta direktiv, om preparatet inte klassificeras som farligt enligt artiklarna 5–7 i direktiv 1999/45/EG, men som i en individuell koncentration som är ≥ 1 viktprocent för icke gasformiga preparat och $\geq 0,2$ volymprocent för gasformiga preparat, innehåller minst ett ämne som är farligt för hälsa eller miljö eller ett ämne för vilket det finns gemenskapsgränsvärden för exponering på arbetsplatsen.

▼B

2. Uppgifterna skall tillhandahållas kostnadsfritt senast när ämnet eller preparatet levereras för första gången och därefter efter varje omarbetning till följd av att nya beaktansvärda uppgifter framkommit som rör säkerheten eller skyddet för hälsan och miljön.

Den nya daterade versionen, märkt: "Omarbetning: ... (datum)", skall kostnadsfritt tillhandahållas alla dem som erhållit ämnet eller preparatet under de senaste tolv månaderna.

3. Säkerhetsdatablad behöver inte tillhandahållas när farliga ämnen eller preparat som bjuds ut eller säljs till allmänheten förses med uppgifter till användarna som är tillräckliga för att dessa skall kunna vidta nödvändiga åtgärder till skydd för hälsa och säkerhet. Ett säkerhetsdatablad måste dock alltid tillhandahållas om det begärs av en användare inom industrin.

Artikel 2

Medlemsstaterna får som villkor för att farliga ämnen eller preparat skall få släppas ut på marknaden inom staternas territorier kräva att deras officiella språk skall användas vid sammanställningen av de säkerhetsdatablad som avses i artikel 1.

Artikel 3

Det säkerhetsdatablad som avses i artikel 1 skall innehålla följande obligatoriska avsnitt:

1. namnet på ämnet/preparatet och bolaget/företaget,
2. sammansättning/uppgifter om beståndsdelar,
3. farliga egenskaper,
4. åtgärder vid första hjälpen,
5. brandbekämpningsåtgärder,
6. åtgärder vid oavsiktliga utsläpp,
7. hantering och lagring,
8. begränsning av exponeringen/personligt skydd,
9. fysikaliska och kemiska egenskaper,
10. stabilitet och reaktivitet,
11. toxikologisk information,
12. ekologisk information,
13. avfallshantering,
14. transportinformation,
15. gällande föreskrifter,
16. annan information.

Det åligger den som ansvarar för att ämnet eller preparatet släpps ut på marknaden att tillhandahålla de uppgifter som skall ingå i de olika avsnitten. Uppgifterna skall sammanställas enligt anvisningarna i bilagan.

Säkerhetsdatabladerna skall dateras.

▼M1**▼B***Artikel 5*

1. Medlemsstaterna skall anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 30 maj 1991 och skall genast underrätta kommissionen om detta.
2. Bestämmelserna skall träda i kraft den 8 juni 1991.
Sådana befintliga informationssystem som är av samma typ som säkerhetsdatabladen och som används i vissa medlemsstater får dock fortsätta att användas till och med den 30 juni 1993.
3. När medlemsstaterna antar bestämmelserna skall dessa innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 6

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

▼ **M2***BILAGA***ANVISNINGAR OM SAMMANSTÄLLNINGEN AV SÄKERHETS-DATABLAD**

Syftet med denna bilaga är att se till att de obligatoriska avsnitten enligt artikel 3 innehåller enhetlig och riktig information, och att de resulterande säkerhetsdatabladen gör det möjligt för yrkesmässiga användare att vidta nödvändiga åtgärder till skydd för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och till skydd för miljön.

Uppgifterna i säkerhetsdatabladen skall uppfylla kraven i rådets direktiv 98/24/EG⁽¹⁾ om skydd av arbetstagares hälsa och säkerhet mot risker som har samband med kemiska agenser i arbetet. Säkerhetsdatabladen skall i synnerhet ge arbetsgivaren möjlighet att avgöra om det förekommer några farliga kemiska agenser på arbetsplatsen och bedöma alla risker för arbetstagarnas säkerhet och hälsa som kan uppstå vid användningen.

Informationen skall vara kortfattad och tydlig. Säkerhetsdatabladet skall utarbetas av en kompetent person som bör ta hänsyn till användarkretsens särskilda behov, så långt detta är känt. De som släpper ut ämnen och preparat på marknaden skall försäkra sig om att de kompetenta personerna har genomgått lämplig utbildning respektive fortbildning.

För preparat som inte klassificeras som farliga, men för vilka det krävs ett säkerhetsdatablad enligt artikel 14.2.1 b i direktiv 1999/45/EG, bör rimliga uppgifter lämnas i varje avsnitt.

Ytterligare information kan i vissa fall vara nödvändig beroende på ämnens och preparatens många olika egenskaper. Om det i andra fall visar sig att information om vissa egenskaper saknar betydelse eller inte kan lämnas av tekniska skäl, måste anledningen till detta klart anges i varje avsnitt. Upplysningar måste lämnas om varje farlig egenskap. Om det uppges att en viss farlig egenskap inte förekommer, måste tydlig skillnad göras mellan fall där det saknas uppgifter och fall där det föreligger negativa testresultat.

Ange utgivningsdag för säkerhetsdatabladet på första sidan.

När ett säkerhetsdatablad har omarbetats, skall mottagaren underrättas om ändringarna.

Anmärkning:

Säkerhetsdatablad krävs också för vissa särskilda ämnen och preparat (t.ex. metaller i massiv form, legeringar, komprimerade gaser) som anges i kapitlen 8 och 9 i bilaga VI till direktiv 67/548/EEG och som omfattas av undantag när det gäller märkning.

1. NAMNET PÅ ÄMNET/PREPARATET OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 **Namnet på ämnet eller preparatet**

Den benämning som används för identifiering måste vara identisk med den som anges på etiketten enligt bilaga VI till direktiv 67/548/EEG.

Andra sätt att identifiera ämnet eller preparatet kan också anges.

1.2 **Användning av ämnet eller preparatet**

Ange avsedda eller rekommenderade användningsområden för ämnet eller preparatet i den mån de är kända. Där många olika användningsområden är möjliga, behöver bara de viktigaste eller vanligaste anges. Ge i så fall en kort beskrivning av den faktiska funktionen, exempelvis flamskydd, antioxidant osv.

1.3 **Namnet på bolag/företag**

Ange namnet på den tillverkare, importör eller distributör som ansvarar för att ämnet eller preparatet släpps ut på marknaden i gemenskapen. Ange dennes fullständiga adress och telefonnummer.

Om denne inte är etablerad i den medlemsstat där ämnet eller preparatet släpps ut på marknaden, ange, om möjligt, dessutom fullständig adress och telefonnummer till den som är ansvarig i medlemsstaten i fråga.

⁽¹⁾ EGT L 131, 5.5.1998, s. 11.

▼M2

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Förutom de uppgifter som redan nämnts, ange ett telefonnummer för nödsituationer till företaget och/eller det officiella rådgivande organet (som kan vara det organ som skall ta emot uppgifter i hälsofrågor enligt artikel 17 i direktiv 1999/45/EG).

2. SAMMANSÄTTNING/UPPGIFTER OM BESTÅNDSDELAR

De lämnade uppgifterna skall göra det möjligt för mottagaren att lätt identifiera de farliga egenskaperna hos preparatets beståndsdelar. Själva preparatets farlighet skall anges i avsnitt 3.

2.1 Det är inte nödvändigt att ange den fullständiga sammansättningen (de ingående ämnenas art och koncentration), men det kan vara till hjälp att allmänt beskriva beståndsdelarna och deras koncentration.

2.2 För ett preparat som klassificeras som farligt enligt direktiv 1999/45/EG skall följande ämnen anges, med uppgift om koncentration eller koncentrationsintervall:

i) ämnen som är farliga för hälsa eller miljö enligt direktiv 67/548/EEG, om de ingår i koncentrationer som är högre än eller lika med de som anges i tabellen i artikel 3.3 i direktiv 1999/45/EG (såvida inte lägre gränser anges i bilaga I till direktiv 67/548/EEG eller i bilagorna II, III eller V till direktiv 1999/45/EG),

ii) och ämnen för vilka det finns gemenskapsgränsvärden för exponering på arbetsplatsen och som inte redan omfattas av punkt i.

2.3 För ett preparat som inte klassificeras som farligt enligt direktiv 1999/45/EG skall följande ämnen anges, med uppgift om koncentration eller koncentrationsintervall, om de ingår i en individuell koncentration som är ≥ 1 viktprocent för icke gasformiga preparat och $\geq 0,2$ volymprocent för gasformiga preparat:

— ämnen som är farliga för hälsa eller miljö enligt direktiv 67/548/EEG⁽¹⁾,

— och ämnen för vilka det finns gemenskapsgränsvärden för exponering på arbetsplatsen.

2.4 Klassificeringen (enligt artiklarna 4 och 6 i direktiv 67/548/EEG eller bilaga I till det direktivet) av de ämnen som avses ovan skall anges tillsammans med de farokoder och R-fraser som tilldelats med hänsyn till fysikalisk-kemisk farlighet och farlighet för hälsa och miljö. R-frasernas fullständiga lydelse behöver inte skrivas ut här, men hänvisning skall ges till avsnitt 16, där den fullständiga ordalydelsen av varje R-fras skall anges.

2.5 Ange namnen på de ämnen som anges ovan och deras Einecs- eller Elincs-nummer i enlighet med direktiv 67/548/EEG. Det kan också vara till hjälp att ange ämnenas CAS-nummer och IUPAC-namn om dessa finns tillgängliga. För de ämnen som anges med generiskt namn, i enlighet med artikel 15 i direktiv 1999/45/EG eller fotnoten till punkt 2.3 i denna bilaga, krävs ingen exakt kemisk identifikation.

2.6 Om vissa ämnens identitet skall behandlas konfidentiellt enligt bestämmelserna i artikel 15 i direktiv 1999/45/EG eller fotnoten till punkt 2.3 i denna bilaga, skall deras kemiska egenskaper beskrivas så att en säker hantering kan garanteras. Det namn som används måste vara detsamma som det som fastställs vid tillämpningen av de ovannämnda förfarandena.

3. FARLIGA EGENSKAPER

Ange ämnets eller preparatets klassificering i enlighet med klassificeringsreglerna i direktiven 67/548/EEG respektive 1999/45/EG. Ange

⁽¹⁾ Om den person som är ansvarig för att preparatet släpps ut på marknaden kan styrka att uppgiften i säkerhetsdatabladet om den kemiska identiteten hos ett ämne som uteslutande är klassificerat som

— irriterande, med undantag av preparat som tillskrivs R41, eller irriterande i kombination med en eller flera av de övriga egenskaper som anges i artikel 10.2.3.4 i direktiv 1999/45/EG,

— eller hälsoskadligt, eller hälsoskadligt i kombination med en eller flera av de egenskaper som anges i artikel 10.2.3.4 i direktiv 1999/45/EG och som uteslutande har akut dödliga effekter,

medför att den konfidentiella beskaffenheten hos personens immaterialrätt riskeras, får denna person i enlighet med bestämmelserna i del B av bilaga VI till direktiv 1999/45/EG hänvisa till ämnet genom ett namn som identifierar de viktigaste funktionella kemiska grupperna, eller genom ett alternativt namn.

▼M2

tydligt och kortfattat ämnets eller preparatets farliga egenskaper för människan och miljön.

Gör tydlig åtskillnad mellan preparat som klassificeras som farliga och sådana som inte klassificeras som farliga enligt direktiv 1999/45/EG.

Beskriv de viktigaste skadliga fysikalisk-kemiska, hälsofarliga och miljöfarliga effekterna och de symptom som kan uppkomma vid användning och vid sådan möjlig felaktig användning som rimligen kan förutses.

Det kan vara nödvändigt att ange andra faror, såsom dammbildning, kvävningsrisk, förfrysningsrisk eller inverkan på miljön, exempelvis faror för marklevande organismer, som inte föranleder klassificering men eventuellt bidrar till produktens farlighet i stort.

Den information som står på etiketten bör anges i avsnitt 15.

4. FÖRSTA HJÄLPEN

Beskriv åtgärder för första hjälpen.

Ange först om omedelbar medicinsk behandling krävs.

Informationen om första hjälpen måste vara kort och lätt att förstå för den drabbade, kringstående och de personer som skall ge första hjälpen. Symptom och effekter skall sammanfattas kort. I instruktionerna skall anges vad som skall göras på olycksplatsen och om fördröjda effekter kan förväntas efter exponering.

Dela upp informationen efter olika exponeringsvägar. Således skall inandning, kontakt med hud eller ögon och förtäring behandlas under skilda underrubriker.

Ange om läkarhjälp krävs eller rekommenderas.

För vissa ämnen eller preparat kan det vara viktigt att påpeka att särskilda hjälpmedel måste finnas på arbetsplatsen för omedelbar specialbehandling.

5. BRANDBEKÄMPNINGSAÅTGÄRDER

Ange vad som krävs för att bekämpa en brand som orsakats av ämnet eller preparatet eller som uppstår i dess närhet, med uppgifter om

- lämpliga släckmedel,
- släckmedel som inte får användas av säkerhetsskäl,
- särskilda risker vid exponering som orsakas av ämnet eller preparatet i sig eller av förbränningsprodukter eller gaser som uppstår vid brand,
- särskild skyddsutrustning för brandbekämpningspersonal.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

Beroende på ämnet eller preparatet kan information behövas i följande avseenden:

— *Personliga skyddsåtgärder*

exempelvis avlägsnande av tändningskällor, tillgång till tillfredsställande ventilation/andningsskydd, begränsning av damm, förhindrande av kontakt med hud och ögon.

— *Miljöskyddsåtgärder*

exempelvis förhindrande av att produkten når avlopp, ytvatten, grundvatten eller mark, eventuellt behov av att varna befolkningen i grannskapet.

— *Saneringsmetoder*

exempelvis användning av absorberande material (t.ex. sand, kiselgur, syrabindare, universalbindare, sågspån osv.), reduktion av gaser/ånga med vatten, utspädning.

▼ **M2**

Beakta även behovet av upplysningar av typen: ”använd aldrig...”, ”neutralisera med...”.

Anmärkning

Hänvisa i tillämpliga fall till avsnitten 8 och 13.

7. HANTERING OCH LAGRING

Anmärkning:

Informationen i detta avsnitt skall hänföra sig till skyddet för hälsa, säkerhet och miljö. Uppgifterna skall hjälpa arbetsgivaren att utforma arbetsmetoderna och organisationen i enlighet med artikel 5 i direktiv 98/24/EG.

7.1 **Hantering**

Ange försiktighetsmått för säker hantering inklusive råd om tekniska åtgärder såsom inneslutning, lokal och allmän ventilation, åtgärder för att förhindra bildandet av aerosoler och damm, uppkomsten av brand samt miljöskyddsåtgärder (t.ex. användning av filter eller skrubber för avgasrening, användning i invallade områden, åtgärder för uppsamling och bortskaffande av spill, osv.). Ange vidare särskilda krav eller regler som gäller ämnet eller preparatet (t.ex. metoder eller utrustning som rekommenderas eller inte är tillåtna), med en kort beskrivning i tillämpliga fall.

7.2 **Lagring**

Ange vad som krävs för säker lagring, t.ex. särskild utformning av lagerlokaler eller lagringskärl (inklusive skyddsväggar och ventilation), oförenliga material, lagringsbetingelser (temperatur- och luftfuktighetsgräns/intervall, ljus, inert gas osv.), särskild elektrisk utrustning och förhindrande av statisk elektricitet.

Lämna vid behov råd om kvantitetsgränser vid lagring. Ange alla särskilda krav, t.ex. den materialtyp som skall användas i förpackningar/behållare för ämnet eller preparatet.

7.3 **Specifika användningsområden**

När det gäller slutprodukter avsedda för specifika användningsområden, skall rekommendationerna syfta till användningsområdena i fråga och vara detaljerade och praktiskt genomförbara. Om möjligt bör referens ges till industri- eller sektorsspecifik vägledning.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

8.1 **Gränsvärden för exponering**

Ange vad som behöver övervakas enligt gällande regler, inbegripet gränsvärden för exponering på arbetsplatsen och/eller biologiska gränsvärden. Värdena skall anges för de medlemsstater där ämnet eller preparatet släpps ut på marknaden. Informera om aktuella rekommenderade övervakningsförfaranden.

När det gäller preparat, är det lämpligt att ange värden för de beståndsdelar som måste anges i säkerhetsdatabladet enligt avsnitt 2.

8.2 **Begränsning av exponeringen**

I detta dokument avses med begränsning av exponeringen samtliga särskilda skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder som skall vidtas under användningen för att reducera arbetstagarnas och miljöns exponering till ett minimum.

8.2.1 *Begränsning av exponeringen på arbetsplatsen*

Denna information kommer att användas av arbetsgivaren för att bedöma vilka risker som ämnet eller preparatet utgör för arbetstagarnas säkerhet och hälsa i enlighet med artikel 4 i direktiv 98/24/EG. Enligt det direktivet skall arbetsgivaren utforma lämpliga arbetsprocesser och tekniska kontrollåtgärder, använda ändamålsenlig utrustning och material, tillämpa gemensamma skyddsåtgärder vid exponeringskällan och tillämpa individuella skyddsåtgärder, t.ex. personlig skyddsutrustning. Ange därför lämplig information om sådana åtgärder för att möjliggöra en korrekt riskbedömning enligt artikel 4 i direktiv 98/24/EG. Denna information skall komplettera den som ges enligt avsnitt 7.1.

▼M2

Om personlig skyddsutrustning behövs, specificera i detalj den utrustning som ger ett tillräckligt och lämpligt skydd. Beakta rådets direktiv 89/686/EEG⁽¹⁾ och hänvisa till relevanta CEN-standarder:

8.2.1.1 Andningsskydd

När det gäller farliga gaser, ångor eller damm, ange vilken typ av skyddsutrustning som skall användas, t.ex. tryckluftsapparat, lämpliga ansiktsmasker och filter.

8.2.1.2 Handskar

Ange tydligt vilken typ av handskar som skall användas vid hantering av ämnet eller preparatet. Specificera också

- typ av material,
- handskmaterialets genombrottstid med hänsyn tagen till hudexponeringens mängd och varaktighet.

Ange vid behov eventuella ytterligare handskyddsåtgärder.

8.2.1.3 Ögonskydd

Specificera vilken typ av ögonskydd som krävs, t.ex. skyddsglasögon, korgglasögon, visir.

8.2.1.4 Hudskydd

Om det är nödvändigt att skydda någon annan kroppsdel än händerna, ange vilken typ av skyddsutrustning som krävs, t.ex. förkläde, skyddsskor eller hel skyddsdräkt. Ange vid behov eventuella ytterligare hudskyddsåtgärder och särskilda hygieniska åtgärder.

8.2.2 *Begränsning av miljöexponeringen*

Ge den information som krävs för att arbetsgivaren skall kunna uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapens gällande miljöskyddslagstiftning.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

Ge all relevant information om ämnet eller preparatet för att möjliggöra att lämpliga skyddsåtgärder vidtas, särskilt den information som anges i avsnitt 9.2.

9.1 **Allmänna upplysningar***Utseende*

Ange ämnets eller preparatets aggregationstillstånd (fast form, vätska eller gas) och färg vid leveransen.

Lukt

Ge en kort beskrivning av eventuellt märkbar lukt.

9.2 **Viktig hälso-, säkerhets- och miljöinformation***pH-värde*

Ange ämnets eller preparatets pH-värde vid leverans eller i vattenlösning. Ange i det senare fallet även koncentrationen.

⁽¹⁾ EGT L 399, 30.12.1989, s. 18.

▼ **M2**

Kokpunkt/kokpunktsintervall:

Flampunkt:

Brandfarlighet (fast form, gas):

Explosiva egenskaper:

Oxiderande egenskaper:

Ångtryck:

Relativ densitet:

Löslighet:

— vattenlöslighet:

— i organiskt lösningsmedel (specificera lösningsmedel):

Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten:

Viskositet:

Ångdensitet:

Avdunstningshastighet:

9.3 Övriga upplysningar

Ange andra viktiga skyddsparametrar, t.ex. blandbarhet, konduktivitet, smältpunkt/smältpunktsintervall, explosionsgrupp (användbar i samband med Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG⁽¹⁾) och termisk tändtemperatur.

Anmärkning 1

Ovanstående egenskaper skall bestämmas enligt specifikationerna i del A i bilaga V till direktiv 67/548/EEG eller med andra jämförbara metoder.

Anmärkning 2

I fråga om preparat skall informationen normalt avse själva preparatets egenskaper. Om det uppges att en viss farlig egenskap inte förekommer, måste tydlig skillnad göras mellan fall där det saknas uppgifter och fall där det föreligger negativa testresultat. Där det anses nödvändigt att informera om vissa beståndsdelars egenskaper, ange tydligt vad uppgifterna refererar till.

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

Ange ämnets eller preparatets stabilitet och risken för farliga reaktioner under särskilda användningsförhållanden och vid utsläpp i miljön.

10.1 Förhållanden som skall undvikas

Ange förhållanden som kan orsaka farliga reaktioner, t.ex. temperatur, tryck, ljus eller stötar, helst med en kortfattad beskrivning.

10.2 Material som skall undvikas

Ange alla ämnen som kan orsaka farliga reaktioner, t.ex. vatten, luft, syror, baser eller oxidationsmedel, helst med en kortfattad beskrivning.

⁽¹⁾ EGT L 100, 19.4.1994, s. 1.

▼ **M2****10.3 Farliga sönderdelningsprodukter**

Ange vilka farliga produkter som bildas i riskabel mängd vid sönderdelning.

Anmärkning:

Ange särskilt

- behovet av stabilisatorer och närvaron av sådana i produkten,
- risken för en farlig exotermisk reaktion,
- om säkerhetsaspekterna påverkas av att ämnets eller preparatets fysikaliska tillstånd förändras,
- eventuella farliga sönderdelningsprodukter som bildas vid kontakt med vatten,
- om nedbrytning kan ske till instabila produkter.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

Detta avsnitt behandlar behovet av en kortfattad men fullständig och lättförståelig beskrivning av de olika toxikologiska (hälso)effekter som kan framkallas om användaren kommer i kontakt med ämnet eller preparatet.

Ange hälsofarliga effekter vid exponering för ämnet eller preparatet, grundade såväl på erfarenhet som på slutsatser från vetenskapliga experiment. Informera om olika exponeringsvägar (inandning, förtäring, kontakt med hud och ögon) och beskriv de symptom som hör ihop med produktens fysikaliska, kemiska och toxikologiska egenskaper.

Ange kända fördröjda och omedelbara effekter samt även kroniska effekter av korttids- och långtidsexponering, t.ex. sensibilisering, narkosverkan, cancerframkallande egenskaper, mutagenicitet och reproduktionsstörningar (fosterutveckling och fertilitet).

Med beaktande av de upplysningar som redan lämnats enligt avsnitt 2, "Sammansättning/uppgifter om beståndsdelar", kan det vara nödvändigt att nämna särskilda hälsoeffekter som härrör från vissa beståndsdelar i preparat.

12. EKOLOGISK INFORMATION

Beskriv ämnets eller preparatets tänkbara effekter, uppträdande och fördelning i luft, vatten eller mark. Lämna relevanta testdata (t.ex. LC50 fisk $\leq$ 1 mg/l) när de finns tillgängliga.

Beskriv de egenskaper som främst kan leda till miljöpåverkan, med beaktande av ämnets eller preparatets art och möjliga användningsområden. Uppgifter av samma slag skall även lämnas för farliga produkter som uppstår vid nedbrytning av ämnen och preparat. Detta kan omfatta följande:

12.1 Ekotoxicitet

Ange relevanta tillgängliga uppgifter om akut och kronisk toxicitet i vattenmiljö för fisk, daphnia, alger och andra vattenlevande växter. Lämna även tillgängliga uppgifter om toxiciteten för marklevande mikro- och makroorganismer och för andra ur miljösynpunkt relevanta organismer, såsom fåglar, bin och växter. Om ämnet eller preparatet har en hämmande inverkan på mikroorganismers aktivitet, skall möjlig påverkan på avloppsreningsverk nämnas.

12.2 Rörlighet

Ange ämnets eller, när det gäller preparat, de relevanta beståndsdelarnas⁽¹⁾ potential att spridas till grundvattnet eller långt från utsläppsplatsen efter att de har släppts ut i miljön.

Följande uppgifter är relevanta:

- Känd eller förväntad fördelning i olika delar av miljön.
- Ytspänning.
- Absorption/desorption.

För andra fysikalisk-kemiska egenskaper se avsnitt 9.

⁽¹⁾ Denna information kan inte ges för ett preparat, eftersom den är ämnesspecifik. Där så är möjligt och lämpligt, bör man därför lämna sådan information om varje beståndsdel i preparatet som enligt avsnitt 2 i denna bilaga måste anges i säkerhetsdatabladet.

▼ **M2****12.3 Persistens och nedbrytbarhet**

Ange ämnets eller, när det gäller preparat, de relevanta beståndsdelarnas⁽¹⁾ potential att brytas ned i den relevanta delen av miljön, antingen genom biologisk nedbrytning eller andra processer som oxidation eller hydrolys. Halveringstider för nedbrytning bör anges om sådana finns. Ange också ämnets eller, när det gäller preparat, de relevanta beståndsdelarnas⁽¹⁾ potential att brytas ned i avloppsreningsverk.

12.4 Bioackumuleringsförmåga

Ange ämnets eller, när det gäller preparat, de relevanta beståndsdelarnas⁽¹⁾ potential att ackumuleras i flora och fauna och passera genom näringskedjan. Referera till fördelningskoefficienten oktanol/vatten (K_{ow}) och biokoncentrationsfaktorn (BCF), när sådana värden finns tillgängliga.

12.5 Andra skadliga effekter

Informera i förekommande fall om övriga skadliga effekter på miljön, t.ex. ozonnedbrytande potential, potential att fotokemiskt bilda marknära ozon eller potential att bidra till växthuseffekten.

Anmärkning

Se till att uppgifter av betydelse för miljön lämnas i andra avsnitt i säkerhetsdatabladet, särskilt anvisningar i fråga om kontrollerade utsläpp, åtgärder vid okontrollerade utsläpp, transport och avfallshantering i avsnitten 6, 7, 13, 14 och 15.

13. AVFALLSHANTERING

Om slutligt omhändertagande av ämnet eller preparatet (överblivet material eller avfall från sådan användning som kan förutses) utgör en fara, skall en beskrivning lämnas som avser dessa restprodukter och hur de kan hanteras på ett säkert sätt.

Specificera lämpliga metoder för omhändertagande, såväl för ämnet eller preparatet som för förorenade förpackningar (förbränning, återvinning, deponering osv.).

Anmärkning:

Hänvisa till relevanta gemenskapsbestämmelser om avfall. Om sådana saknas, bör användaren påminnas om att nationella eller regionala bestämmelser kan gälla.

14. TRANSPORTINFORMATION

Ange sådana särskilda säkerhetsåtgärder som användaren behöver känna till eller följa i samband med transport eller befordran såväl inom som utanför dennes arbetsområde.

Där det är relevant, ange uppgifter om transportklassificeringen enligt gällande regler för varje transportslag: IMDG (sjöfart), ADR (väg, rådets direktiv 94/55/EG⁽²⁾), RID (järnväg, rådets direktiv 96/49/EG⁽³⁾), ICAO/IATA (lufttransport). Bland annat är följande uppgifter relevanta:

- UN-nummer.
- Klass.
- Transportbenämning.
- Förpackningsgrupp.
- Vattenförorenande ämne (Manne Pollutant).
- Övriga relevanta upplysningar.

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

Ange den hälso-, säkerhets- och miljöinformation som står på etiketten enligt direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG.

Om det ämne eller preparat som behandlas i säkerhetsdatabladet omfattas av särskilda bestämmelser på gemenskapsnivå som rör hälso- eller miljöskydd (t.ex. begränsning av användning och utsläppande på

⁽¹⁾ Denna information kan inte ges för ett preparat, eftersom den är ämnesspecifik. Där så är möjligt och lämpligt, bör man därför lämna sådan information om varje beståndsdel i preparatet som enligt avsnitt 2 i denna bilaga måste anges i säkerhetsdatabladet.

⁽²⁾ EGT L 319, 12.12.1994, s. 7.

⁽³⁾ EGT L 235, 17.9.1996, s. 25.

▼ **M2**

marknaden enligt rådets direktiv 76/769/EEG⁽¹⁾) skall dessa bestämmelser så långt möjligt återges.

Ange i förekommande fall också den nationella lagstiftning genom vilken dessa bestämmelser genomförs och andra relevanta nationella åtgärder.

16. ANNAN INFORMATION

Ange övriga uppgifter som leverantören bedömer vara av betydelse för användarens hälsa och säkerhet samt för skydd av miljön, exempelvis följande:

- Förteckning över relevanta R-fraser. Ange den fullständiga ordalydelsen av de R-fraser som nämns i avsnitten 2 och 3 i säkerhetsdatabladet.
- Utbildningsråd.
- Rekommenderad begränsning av användningen (dvs. rekommendationer från leverantören utan bindande verkan).
- Ytterligare information (skriftliga referenser eller teknisk expertis).
- Källor till viktiga data som använts vid sammanställningen av databladet.
- Om säkerhetsdatabladet har omarbetats, ange tydligt vilken information som har tillfogats, tagits bort eller redigerats (om detta inte redan har angetts på annat ställe).

⁽¹⁾ EGT L 262, 27.9.1976, s. 201.